

• DÒMOLJUB •

Izhaja zvečer vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide dan poprej. Cena mu je 80 kr. na leto. Inserati se sprejemajo in plačujejo po dogovoru.

Slovenskemu ljudstvu

v poduk in zabavo.

Spisi in dopisi se pošiljajo: Uredništvu „Domoljuba“, Ljubljana, Semeniške ulice št. 2. Naročnina in inserati pa: Upravištvu „Domoljuba“, Ljubljana, Kopitarjeve ulice št. 2.

Št. 8.

V Ljubljani, dné 18. aprila 1901.

Leto XIV.

Delajmo za prihodnost!

Spoštovanje do duhovskega stanu je prav za prav zraščeno z našim narodom. V zmedah, ki so vršale preko naše slovenske domovine, je bilo to spoštovanje tista krepka pečina, ob kateri so se razbili vsi sovražni navali. Tuji so bili našemu ljudstvu njegovi gospodarji-graščaki, tuja mu je bila gosposka, ki mu je gospodovala, le duhovniki — njegovi lastni sinovi, zvezani z njim po krvi in po duhu, so mu kazali pot krščanskih resnic. Ni čuda, da se je hvaležnosti napolnilo našemu ljudstvu srce in da je to hvaležnost podedoval sin od očeta od roda do roda. Ko ni bilo drugod tolažbe, pa se je zatekel Slovenec k svojemu duhovniku; ko ni bilo drugod priručnega, ljubezni polnega pouka, pa ga je dobil pri svojem dušnem pastirju; ko se je povsod drugod zaničeval njegov jezik in prezirala njegova stara šega, pa je dobil zavetja za oboje v belih božjih bramih po naših gričih in dolinah in pri stanu, ki je v njih opravljal božjo službo. Ali se dá vse to pozabiti? Ali je mogoče, da bi vsi ti sveti spomini obledeli? Ves poduk, vsa vzgoja je slonela na duhovniškem stanu. Kar je bilo ljudem potrebnega za dušno življenje, nauk o najvišjih in najpomembnejših stvareh, — podajal je duhovnik svojim vernikom. Zraven mu je pa tudi dajal poduka v vseh drugih zadevah. Šole so pričenjali duhovniki; vse, kar smo jih imeli pred pol stoletjem, so bile zvezane s cerkvijo, sad duhovniškega truda in duhovniške ljubezni do naroda. Bukve, iz katerih se je učilo

ljudstvo, so pisali samo duhovniki; samo oni so jih širili med narod. Tako zgodovino imajo tudi drugi narodi; tudi drugod se je vzgoja še pred nedavnim časom vršila do mala le po duhovnikih, pri nas pa prav brez izjeme. Gospóde svoje, plemičev svojih nismo imeli; kar jih je prišlo iz našega slovenskega roda, so ga zatajili in se potujili. Le priprosto ljudstvo je bilo vedno naše in njemu ob strani je stalo slovensko duhovništvo še mnogo pomembnejše nego pri drugih večjih narodih. Zato pa vidimo, da so se duhovniki brigali za vse potrebe med ljudstvom: z besedo in pismom so ga učili, peli mu pesmi, pisali povesti, izdajali podučne knjige. Tako je bilo; tako je še dandanes.

Ko bi slovenski duhovniki ne bili družega storili nego da so osnovali in okrepili družbo svetega Mohorja, bi jim moral biti hvaležen vsak poštenjak. Ta družba je edina vez vseh Slovencev, edino naše znamenje skupnih moči, ker se je vse povsod udeležuje.

Duhovniki so pa vedno tudi skrbeli, da niso ostali ljudje brez duševnih voditeljev. Skrbeli so, da so se nadarjeni, pridni mladeniči učili po šolah in pomagali so jim do boljšega kruha. Ne samo duhovniki, marveč tudi drugi posvetni gospodje, ki so izšli iz našega naroda, se imajo po večini zahvaliti duhovniški podpori in požrtvovalnosti, da so mogli priti do izobrazbe in s tem do višjega stanu. Starejše stipendije v podporo dijakov so do mala brez izjeme duhovniško delo. Koliko so storili razni duhovski zavodi za podporo učeče se mladine, koliko posamni duhovniki!

O vsem tem vemo vsi, vedó iz lastne skušnje vzlasti ti, ki danes vodijo vojsko proti slovenskim duhovnikom. O tem ve dr. Tavčar, ve dr. Slanc, vedó, njuni pristaši. In vender, kako se ponasajo! Naše ljudstvo ne more postati tako neumno, da bi tega ne izprevidelo. Dobro čuti, da se podere vse, prav vse, če izgine spoštovanje do duhovnikov iz njegove srede. Dobro ve, da tam kjer se blatijo duhovniki, tudi nobena druga oblast nima nič veljave. Prepričani so, da otroci, ki bi se vzgojili v duhu Slov. Naroda, Rodoljuba ali Gorenjca, ne bodo zaničevali samo duhovnikov, marveč tudi očeta in mater in vsako oblast. Kdor ruši spoštovanje do duhovnikov, podira stebre, na katerih sloni vse naše življenje, naš red, naš mir, naš napredek.

Dr. Tavčarja so poslanci sami vrgli izmed svoje srede. Z njim nočejo več skupaj sedeti. Ali ni to nauk za nas? Tem bolj moramo mi vsakega, kedor drži s Slov. Narodom, pognati iz javnih zastopov. Sklenimo: pri nobeni občinski volitvi, ali volitvi v kak cestni odbor, v deželni zbor ali druge zборе ne sme priti noben pristaš zaničevalcev naše vere in našega duhovništva. Delajmo po tem, saj to ne bo za nas, marveč za naše potomce, za bodočnost našega ljudstva.

Škofova beseda o našem političnem gibanju.

3. Duhovnik in politika.

O razmerju duhovnika do politike pravi ljubljanski knezoškof:

„Res, duhovski stan ni poklican, da se v prvi vrsti s politiko peča. Ako duhovnik točno in vestno opravlja svoje dolžnosti v spovednici, na prižnici, pri oltarju, v šoli, pri bolnikih, v molitvi in se prižadeva lepo živeti, je spolnil svojo dolžnost, pa je tudi mnogo koristil državnemu in družabnemu življenju.

„Ta glavna naloga duhovskega stanu pa ne izključuje, da se posamezni duhovniki nekoliko bolj bavijo s pisateljstvom, s časopisjem in s politiko, ako imajo čas, veselje in poklic. Toda morejo nastopiti časi, ko je ves duhovski stan poklican in dolžan v politiko in v družabno življenje globokeje in odločnejše poseči. To takrat, ko se politično in družabno življenje začne sukati okoli vprašanj, katera so v tesni zvezi z verskimi nauki. V tem slučaju je cerkev dolžna govoriti, najpoprej papež, potem škofje in ž njimi složno duhovniki. Morali bodo a) podučevati tudi zunaj cerkve po raznih

shodih, b) sodelovati pri časopisju in raznih knjigah in c) pri volitvah za može krščanskega mišljenja in življenja. Ta delavnost bo toliko bolj intenzivna a) kolikor manj je svetnih gospodov lajkov pripravnih v obrambo verskih načel in b) kolikor več je nasprotnikov verskih, kolikor bolj živahno se gibljejo in kolikor dalje svoje mreže razprezajo.

„Sedanje politično in družabno gibanje je v prvi vrsti versko gibanje. Gre se za to, da se vse družabno življenje, katero se je v XIX. veku postavilo na protikrščanski temelj, postavi zopet nazaj na podlago nauk Kristusovih. To pomeni boj v celi Evropi in pri nas med Slovenci, posebno na Kranjskem.

„Nasprotnikov je premnogo: skoraj vsa inteligenca po mestih, večina učiteljev, gostilničarjev in trgovcev, posebno veliko trgovcev po deželi; imajo zase obilna sredstva: denar in časopisje. Nasprotuje tudi socijalna demokracija, katera si je osvojila mnogo delavcev pri rudokopih in pri raznih tovarnah. Vsi ti nasprotniki delajo naporno, delajo vseobsežno in bi radi svoj vpliv do zadnje vasi raztegnili.

„Priateljev pa je med svetnimi izobraženci vrlo malo, da bi se v obrambo postavili za katoliški program v vsem njegovem obsegu, za največje svetinje človeške, da bi šli v boj za Gospoda Jezusa in cerkev njegovo.

„Zato moramo duhovniki na noge in povsod zavirati Kristusu sovražni vpliv: na shodih, po časnikih in knjigah, po vseh vaseh in hišah. To je naša dolžnost, kliče nas Bog! Ko bomo dobili lajkov voljnih in sposobnih, prav radi bomo njim prepustili delo in vodstvo. Samo spodbujevali jih bomo, podpirali jih bomo in pazili, da ostanejo v pravcu odkazanem po svetem evangeliju, na kar paziti je katoliška cerkev po svojih organih dolžna.“

Iz teh besedi pač vsakdo lahko izprevidi, kako neosnovani so napadi na škofa in na duhovščino. Branimo se toliko časa, dokler se moramo. V javnosti stojimo toliko časa, dokler smo v nji potrebni. Gospodstva ne iščemo, ampak ga radi prepustimo vsakomu, ki stoji na katoliškem temelju. Le, da se večne resnice ne teptajo, zato stojimo neustrašeno v boju.

V Lurd!

Za romanje v Lurd se vzbuja bolj in bolj zanimanje. Zato bode umestno, da danes »Domoljub« o tej zadevi izpregovori nekoliko več. Sveti Oče Leon XIII. so izrekli lansko leto željo, naj bi o

svetem letu katoličanje v obilnejšem številu romali na grob sv. apostolov v Rim. Mnogim našim rojakom je še v spominu, kako slovesno se je izvršilo za nas Slovence romanje v Rim. A letos — na začetku dvajsetega stoletja — se obhaja sveto leto po drugih krajih. In kako lepo bi bilo, da bi se Slovenci poklonili v Lurdu nebeški Materi Mariji in v Paré-le-monial presvetemu Srcu Jezusovemu! To misel je začel širiti vneti misijonar Jezusove družbe po Hrvatskem, o. Mihael Gattin. Njegovi želji se je odzvalo hitro mnogo vernikov po raznih hrvatskih škofijah. Sklenili in obljubili so tudi nekateri škofje, da se osebno udeležijo tega romanja. Med temi imenujemo Slovincem dobro poznatega nadškofa sarajevkega prem. g. Josipa Stadlerja, našega rojaka milo. g. biskupa krškega Antona Mahničarja in djakovekega pomožnega škofa Voršaka. A prišel je glas tudi v Ljubljano. Tudi naš presvetli gospod knez in škof so obljubili takoj, da se udeležijo letošnje leto romanja v Lurd, zlasti če se oglasi primerno število Slovencev. Ne dvomimo, da se bodo te prilike oprijeli vsi oni, ki so kdaj namerjali potovati na kraj čudežev v Lurd. To bode potem prava izročitev Hrvatov in Slovencev preblazeni Devici Mariji in presvetemu Srcu božjemu. Dela se tudi že zastava, katero bomo izročili v spomin svojega romanja v Paré-le-monial. Napis bode imela: »Hrvati i Slovenci« l. 1901. »Tako se bode še v poznih letih vedelo, da so na slovanskem jugu začetkom dvajsetega stoletja bivali verniki, ki se niso ustrašili dolgega pota, da se poklonijo božjemu Srcu. A treba se bode odložiti kmalu. Ako se oglasi primerno število Slovencev, bomo imeli govore na posamnih svetih krajih v slovenskem jeziku. Natančnih cen za pot še danes ne bomo naznanjali, zakaj ne vemo še, če se bo oglasilo vseh romarjev toliko, da bi imeli svoj vlak. Samo to želimo, da se vsaj do konca aprila oglasijo vsi tisti, ki menijo kreniti na to sveto božjo pot. Ko bomo vedeli za število udeležencev, bomo kmalu objavili, koliko bo treba doposlati za potnino. To je gotovo, če bomo imeli skupni romarski vlak, cene gotovo ne bodo višje, nego smo jih zadnjič naznanili. Tudi iz drugih slovenskih škofij radi sprejememo romarje in želimo, da slovenski listi to svojim bravcem naznanijo. Ponavljamo pa še enkrat željo, naj se dotični hitro prijavijo, da bomo mogli začasno vse potrebno ukreniti. Obetajo se nam prelepe slovesnosti na svetih krajih. Škoda bi bilo zamuditi ugodno priliko.

Političen razgled.

Državni poslanci so odšli za 14 dni na velikonočne počitnice. Danes, 18. aprila, se zopet snidejo na Dunaju, kjer bodo najbrže zborovali do meseca junija. Potem prično deželni zbori svoje delo.

Tavčar na cesti. Sporočili smo zadnjič, da je pokazal hrvatsko-slovenski klub na Dunaju „po-božnemu“ dr. Tavčarju prav uljudno — vrata. Pobratilo jo je moral s svojimi „kvedri“ vred iz družbe jugo-slovanskih poslancev. Vsakega pravega poslanca, čeprav ni kranjski „klerikalec“, je torej sram, sedeti s Tavčarjem pri eni mizi. Tistega Tavčarja, ki je rekel, da bo moral brisati stole za katoliškimi poslanci, če bi bil z njimi v enem klubu, prav tistega Tavčarja se sedaj ogiblje vsakdo kakor cestnega blata. Pri drugih strankah že prej ni imel nobenega ugleda; nò, zdaj so mu priložili prav uljudno breco še hrvatski poslanci, ki so ga prej vzeli pod streho. V „Narodu“ se je skušal dr. Tavčar opravičiti, delal se je, kakor da je prostovoljno izstopil. Seveda so ga tudi njegovi najzvestejši prijatelji pomilovali in z njim vred žalovali. Drugi trije liberalni poslanci, Ferjančič, Plantan in Gabršček so videli, da tudi zanje ni več med drugimi poslanci prostora, zato so pobrali šila in kopita in „izstopili“ iz kluba. S tem je pa tudi odstranjen kolikor toliko prepad, ki je ločil naše poslance v „slovanskem središču“ od hrvatsko-slovenskega kluba. Veliko lažje bodo odslej delali skupno za svoje volivce, čeprav morebiti popolnega združenja še ne moremo pričakovati.

Z burskega bojišča ni čuti posebnih novic. Toliko vemo, da se Angležem ne godi posebno dobro. Pravijo, ako ne pošljejo v južno Afriko 30.000 novih izurjenih vojakov, da utegne vojna trajati še več let. Pravi poročil ne dobimo nikoli, ker izvemo vse, kar poročamo, le od Angležev; da pa Angleži čudovito radi lažejo, je znano. Po strani se je izvedelo, da se je pred kratkim v 5 dneh vršilo 33 bojov med Buri in Angleži, in to vse na različnih krajih. Vender angleški časopisi ne povedo drugega, kakor da so ugrabili angl. vojaki Burom nekaj vozov, ali da so Buri prevrnili kak vlak z angleškimi vojaki. Ne povedo pa, da so v zadnjem času zasedli Buri celo vrsto mest, ki so že bila v angleški oblasti, med temi devet važnejših. Prav nič se niso razveselili Angleži, ko so začuli, da sta se združila dva burska generala Dewet in Botha v Transvalu, in imata skupno do 13.000 mož. Vsakdo mora občudovati to res železno vstrajnost burskih trpinov.

Rusija ima veliko skrbi z domačimi in zunanjimi nemiri. Doma se snujejo razne zarote proti carju, posebno dijak rujejo proti njemu. V vzhodni Aziji ji pa dela preglavice pogodba s Kitajsko. Nekatera poročila trdijo, da je kitajska vlada že davno podpisala pogodbo glede Mandžurije, z druge strani pa trdijo, da je Kitajska odklonila pogodbo. Našuntale so jo baje druge države, v prvi vrsti Angleška, Japonska in Amerikanci. Vendar še danes ne vemo, kaj je na vsem resnice, ker si poročila preveč nasprotujejo. Skoro gotovo se ne bo dala Rusija tako lahko odpraviti. Videli bomo v kratkem, kaj se zgodi.

Listek.

Cvetko Krivelj.

Jelite, tako ime vam je všeč? Cvetko Krivelj — ali ne doni prijetno in blagoglasno? Vem, da vam bo še žal, da se vi ne imenujete tako. Kriva cvetka ali cvetka, ki se rada krivi, bote rekli, to mora biti vsekako nekaj posebnega. V tem imate čisto prav: kajti o takih se še na visokih šolah ničesar ne sliši. Seveda bi bil Cvetko tudi lahko Florijan, Flerjan ali celo Ferjan, kar je isto kot Cvetko. Toda Florijan Krivelj — ali se to skupaj sliši lepo. Mislim, da že z glavo majete, da ne. In pa Florijan je vsak lahko, Cvetko pa ne.

Torej našemu junaku se reče Cvetko, piše se pa za Krivlja. Spada v vrsto tistih ljudij, ki v svoji neokretnosti menijo, da so vsakemu na potu; zato ne manjka dosti, da se ne opravičujejo, da so sploh na svetu. Za tako mnenje o njem nam daje pravico že njegovo prvo, ne ravno modro dejanje, da si je izbral tako preproste starše. Oče mu je bil reven vaški brivec, tiste čase ponižni in pokorni sluga častljivih občanov, zlasti še zato, ker je bil odvisen od njihovih milodarov, brez katerih bi bil zaradi pičlih dohodkov s svojo mnogoglavo družino moral trpeti lakoto. Ker so bile torej razmere take, ali je čuda, da se je Krivelj starejši zanesel samo na dve stvari: na široka usta, katera je znal odnošajem primerno zategniti v prijazen, uslužen nasmeh, in pa gibčen hrbet, ki se je dal z veliko spretnostjo kriviti v laskav poklon. Zaradi zadnje lastnosti so trdili nekateri ljudje, ki hočejo vse vedeti, je dobil ime Krivelj. Toda ljudem ni vsega verjeti; kolikokrat kaj govore, kar ni res. Zgodovinsko dokazano pa je, da je brivec Krivelj vedel, da se z uljudnostjo pride na konec sveta in še nekoliko dalj. Zato je svojemu prvorojenemu Cvetku, ko ga je odpravljal v mestne šole, skrbno naročal:

•Denarja in drugih takih reči ti ne morem dati. Dam ti pa nauk, s katerim lahko še marsikaj dosežeš na svetu, če se boš ravnal po njem: bodi uljuden in jemlji o pravem času klobuk z glave. Ne kaži samo z roko, kje imaš pokrivalo, in ne privzdiguji ga samo, kakor bi se bal prehladiti ali kakor delajo fantje po deželi, ki se boje, da bi jim tiči ne ušli izpod klobuka. S tako hitrostjo in čdočnostjo seveda tudi ni treba ravnati, kakor sem že videl nekatere, ki tako zamahnejo s klobukom, da bi jim pol ure daleč odletel, če bi jim ušel iz roke, in bi

te zadeli po buči. Kakor poyšodi, tako tudi tukaj hodi srednjo pot. Zapomni si to, bodi srečen in hodi z Bogom!*

To si je nadepolni Cvetko vzel k srcu ter je vselej preje snel pokrivalo, preden je kje potrkal za malo popotnico. V mestu si je srečno izprosil hrano za vseh sedem dni v tednu. Hodil je jest vsak dan drugam, kar ima tudi svoje dobre strani; če drugega ne, vsaj nekoliko razlike. Pri tem popotovanju za hrano od hiše do hiše je moral marsikaj pretrpeti od poulične mladeži. To pa zlasti zaradi tega, ker je njegova zunanjost vzbujala precejšnjo pozornost. Bil je namreč dolg, tenak in grd; kaj takega pa mestni paglavci le prehitro opazijo in izkoristijo.

Cvetko je imel že mlad nekam velo, zastarelo obličje. Vse poteze in gube so držale navzdol; celo njegovi redkosejani, dolgi belorumenkasti lasje so imeli isto smer, enako teženje k tlom. Tumpast, pobit nos in sivkaste pegaste oči ga tudi niso delale ravno prikupljivega. Obлека mu je bila povsem prekratka, in dolg in slok, kakor je bil, bi bil prav dober za ližolov natik ali pa kot strašilo za v turšico.

Pri učenju si je izbral srednjo pot. Da je v sredi v strdeni skledi, je že dostikrat slišal še kot samosrajčnik. In da je sploh srednja pot najboljša pot, to je že jel uvidevati sam. Če je človek preveč med prvimi, ga vedno hvalijo in stavijo drugim za zgled, po tem je pa nevarnost, da se prevzameš in postaneš ošaben in napuhnen. A prostovoljno podajati se v nevarnost, je vsaj predrzno, če več ne. Da bi pa bil med najslabšimi, tisto pa tudi ne: kaj takega bi ga bilo pa vendarle sram. In mirnega spanja imajo taki premalo. Spanje kratiti je pa, zlasti za mladega človeka, nezdravo, če več ne. Pa še nekaj ga je vleklo, držati se srednje poti. Izkušnja kaže, da srednji dijaki najboljše izhajajo. Slabiči počepajo in se poizgubé; zdaj odleti eden, zdaj drugi ter si izvoli stan, za katerega ni treba tako strašno učene glave. Dobri ali recimo, najboljši pa tudi ne dosežejo toliko v življenju, kot bi pričakovali. Navadno preveč zaupajo v svoje zmožnosti in pri tem zanemarjajo pridnost; ali pa preveč terjajo od življenja, tako da tistega ne morejo doseči, po čemer hrepené, s tem pa, kar imajo, niso zadovoljni. Sploh je prevelika nadarjenost nevarna, ker se včasih kar čez noč izpremeni v »udarjenost«. Večkrat je Cvetko pač sanjari o tem, kako bi bilo lepo, če bi v šoli veljal takóle bolj za prvega in bi se součenci zavidljivo, a vendar obenem spoštljivo ozirali nanj; toda ostal je rajši ponižen ter ni hotel segati preveč visoko, ker mu je ravno bilo — previsoko. Saj poznate basen o lisici in prekisleu grozdju.

Srečno je preprosil in prelezal gimnazijo. Kaj pa zdaj? Marsikdo si že misli: zdaj bo seveda šel v

lemenat'. Zakaj bi pa ne šel? Saj nima vzroka hoditi drugam. Toda Cvetku to ni dišalo.

Pove očetu, da namerava iti na vseučilišče. Ta mu reče nekoliko iznenaden — videlo se je, da je mož pričakoval kaj takega, a vendar se je ustrašil, ko je prišlo —: »Pojdi, kamor te veseli. Jaz bi bil seveda rad videl, da bi se bil odločil za semenišče; toda ne silim te nikamor.« Malce se mu je tresel glas pri teh besedah; komaj se je potajil, da ni izdal, kako malo mu gredo te besede od srca. »Od inene, veš, da ne moreš pričakovati ničesar. Sam glej. Kakor si boš postljal, tako boš spal.«

Tako je govoril in imel precej prav Cvetkov oče.

Torej vseučilišče . . . Ondi se mu tudi ni godilo kdovekako dobro. Nekaj ljudi je že pod tako zvezdo rojenih. Nesreča ga vzame v svoje naročje ob rojstvu in ga ne pusti iz svojih rok, čeprav odraste in bi lahko izhajal brez njenega varstva.

Cvetkovi premožnejši tovariši so hodili po društvih ali po gostilnah in kavarnah ter si privoščili marsikaj slastnega; on je moral hoditi okrog samostanov, kjer se mu je prijazno odkazala kakšna samotna, tiha sobica, kjer je použil svoje skromno kosilce. In to ga je stalo dokaj »Bog plačaj!« in ponižnih poklonov. Vedno mu je še prav hodil modri nauk, ki mu ga je dal oče, ko je prvič odhajal v tujino. Zjutraj in zvečer je bil navadno »ob svojem«, če ni po sredi pri kakšnem odvetniku s prepisovanjem zaslužil par desetice. Pa tiste je bilo tako najprej treba dati za stanovanje.

Večkrat mu je prišlo na misel, da bi zaradi slabih gmotnih razmer popustil nadaljnje študiranje ter si izbral kak drug poklic, kjer bi si vsaj prislužil vsakdanji kruh. Toda želja po višjem, želja po nekaj posebnem ga je gnala dalje in dalje. Ostal je stanovit. Hotel je na vsak način preučiti pravo, postati veščak v pravoslovju.

Srečno napravi prvo državno izkušnjo. S to se že lahko gre prakticirati. Cvetko dobi pri deželnem sodišču domače prestolnice mesto praktikanta za skromno dnino od časa do časa. Jelo mu je iti boljše, a dobro mu zmerom še ni bilo. Brez stalne plače in brez zunanje pomoči prebiti najmanj dve leti do druge državne izkušnje ni kar takó. Kot praktikantu je bila Cvetkova glavna skrb, dobiti ugled pri predstojniku svojega urada; če je pri tem enkrat dobro zapisan, potem že pojde. Bil je ta iz višjega plemstva, zato je ponižni Cvetko zrl nanj kot na nekaj višjega. Gospod baron je njegovo uporabnost in delavnost kmalu spoznal in vedel izkoristiti. In dasi je videl, da ima Cvetko sposobnosti za višje službe, ga le ni hotel priporočati na pristojnem mestu, ker bi potem izgubil ž njim vestnega delavca. Zato

je preteklo precej let, preden je Krivelj postal opravnik ter tako dobil stalno plačo.

Dasi šele v tridesetem letu, je bil vendar opravnik Krivelj podoben že starejšemu možu; vse na njem je težilo navzdol. Na njegovem nekam kijastem nosu so tičala velikanska očala, skozi katera so nemirno bliskale njegove sivkastopegaste oči. Nosil je kapo z veliko strehico, velikanskega goljufa, belo, visoko in trdozavito zavrtnico, nekoliko kratek, rjav in obnošen površnik in hlače, ki so komaj segale do členkov.

Toda vkljub vsem zunanjim nedostatkom se mu je vendarle posrečilo, pridobiti si naklonjenost neke Malke, mlade vdove umrlega pristava Frumana. Mislila sta se poročiti, kakor hitro bi Krivelj sam postal pristav. Toda čakala sta zastoj leta in leta zaželjnega povišanja in ž njim izpolnitve srčnih želj.

Cvetko si ni znal razlagati, zakaj so ga že tolikokrat preskočili. Saj vendar ni mogel v službi biti bolj vesten, kakor je bil. Mogoče, da ga njegova bolj smešna prikazen in prevelika ponižnost nista priporočali za sodnika; sposoben pa je gotovo bil, vsaj to je bilo razvideti iz njegovega desedanega poslovanja. Ker je pa svojemu predstojniku, gospodu baronu deželnemu sodniku, prevzel in izvršil toliko opravil, ga ta seveda ni hotel priporočiti za višjo službo.

Revež čaka leta in leta. Končno pa se tudi njemu odpro oči; spozna, da je bil doslej samo kužek gospoda barona in da je edino ta kriv njegovega preziranja. Dobil je namreč slučajno pred oči popis, ki ga je napravil deželni sodnik o njegovi osebi in delovanju za ministerstvo. Reklo se je ondi: »Sicer vesten v službi, pa vendar nesposoben za višja mesta, ker si zaradi svoje nerodnosti ne zna dosti pomagati in mu manjka potrebne odločnosti in samostojnosti. Tudi njegova zunanjsčina ne odgovarja sodniškemu dostojanstvu itd. itd.«

Od tistega časa je bil opravnik Krivelj ves drugačen. Neko trpko čuvstvo se je polastilo njegovega srca, kakršnega doslej še ni poznal v svojem življenju. Zdaj se mu je šele začelo svitati, zdaj se je šele jel zavedati sebe in svojih zmožnosti.

Ha, pomanjkanje odločnosti in samostojnosti! V tem je imel deželni sodnik prav, toda hudir naj bo odločen in samostojen, če mora človek vedno računati s samimi helarji in se boriti za ljubi kruhek. Vdova pristava Frumana mu svetuje, naj sam gre v glavno mesto ter se osebno predstavi ministru. Menila je tudi, da bi morebiti bilo dobro, če ekselencu spomni na njenega umrlega moža, ki je bil vrstnik in v mladih letih velik prijatelj ministrov. Čas bi bil sedaj za kaj takega jako pripraven, ker

je uprav v sosednjem Štorovem izpraznjeno mesto pristavovo, za katero bi takoj lahko prosil.

Krivlju se ta nasvet ni zdel povsem napačen. S tem korakom bi tudi sodniku lahko eno zagodel, kar bi se mu prav prileglo, ker ga je tako grdo črnil pri ministerstvu.

Gospod baron se je navadil, da stvari, ki jih je izdelal opravnik Krivelj, ni nikoli pregledal, ampak kar tako podpisal. Zato je Krivlju padla v glavo dobra misel, da bi napisal sodniku smrtno obsodbo ter mu jo dal podpisati. V smešnošegavem tonu opiše kaznivo zločnost sodnikovo in še marsikaj drugega, potem pove, kako je njega „hvalil“ pri višjih instancah, in nazadnje še dostavi, da se gospod baron zaradi naštetih pregreškov obsodi k smrti na vislicah. Dotično listino opravnik z drugimi spisi vred predloži sodniku, da se podpiše. Ta res lepo postavi tjekaj svoje ime, ne meneč se, kaj je pisanega v nji; potem še pritisne uradni pečat, kakor terjajo predpisi. Krivelj nato prosi za dopust ter s tem pisanjem deloma peš, deloma s poštnim vozom, potuje v glavno mesto k pravosodnemu ministru.

(Dalje.)

Tonej se dá fotografirati.

(Po Reimmichlu priredil Lovro.)

»Kaj že sedaj po mestih vsega ne spravijo skupaj — to že ni več, kakor bi imelo biti — to je že res čudno; človek bi ne verjel, če ne bi videl z lastnimi očmi. — Pomislite vendar — tam imajo kolese, čisto ozke stvarce — pa ti eden sedi gori, in kolo začne hoditi in tekati, tako hitro, ali pa še hitreje kakor železnica. — Pa ni vprežen kakšen konj ali pes, ne, Bog vari — stvar gre sama od sebe... samo z nogami malo brca okrog sebe, kdor sedi na njem. Najprej sem zmeraj mislil, da je kakšen parnik; pa ni bilo nikjer nobenega dima in strojevodja je bil popolnoma trezen.«

Tako je razlagal Mertov Drejče pri Kolarjevih, kjer je vasovala večja družba.

»To še vse ni nič proti novi fotografski mašini«, pripomni Jamarjev Tonej; »veš, tam te naredi s kožo in lasmi, od glave do pete, prav, kakor si... In pri tem mu ni treba nobenih barv, nobenega čopiča, in vsa stvar ne traja še pol dne ne. V trenutku si gotov! — Veš, fotograf kar eno črno škatljo prinese — in notri ni nič, čisto nič, samo nekaj črnega zraka.«

Nato vtakne glavo v tisto škatlo, potem se kar naenkrat odpró majhna vratca, ravnotako kot pri urah s kukavico — klip, klap, ena, dva — pa te ima notri kakor miš v pasti, in ven ne uideš več...

Potem nese dedec škatlo s teboj vred v temno sobico.

In ne traja dolgo, pa že prinese podobico; in še lep okvir ima; ti ne prevrjameš, kako hitro vse to gre. — Toda obraz in roke imaš črne kakor Gašper v božičnih jasticah. Cel teden, vsak dan po vrsti, te mora potem fotograf umivati z zeliščnim milom in sodavodo, tako dolgo, da postaneš bel. Potem si pa tudi na podobici tak, kakršen si v resnici — ne manjka nobenega lasu, nobene bradavice, nič... Da je le enkrat ena podoba narejena, z drugimi je stvar še veliko hitrejša; lahko si jih daš narediti sto ali tisoč, to je prav vse eno; seve, stane pa, stane! — Vendar če človek zna, te tri ali štiri podobice le ne stanejo več kot ena...

Veš, fotograf sicer res zavpije, preden se odpró tista vratca: »Zdaj pa, prosim, mirno!« Če se pa ti malo zganeš in poziblješ semintja, pa dobiš potem takoj štiri ali pet obrazov na eni podobi, in to ne stane nič več; samo prebrisan moraš biti!

Vse se je smejalo; najbolj pa je ugajalo domačemu hlapcu Jožetu.

»Ti, Tonej, ali si se že kdaj dal fotografirati?« vpraša nazadnje.

»Sam ravno ne; toda svojo ženo sem hotel enkrat dati. To je bilo tako: Veš, moja Mica je sicer najboljša ženska; toda enkrat ni hotela govoriti celih pet tednov. Če jo tista prime, potem je vse zastoj; ne reče ne bev, ne mev, splah nič... za stotak ne spraviš iz nje prijazne besede; je zastoj. — In zakaj je bila takrat taka? ... No, zato, ker sem ga na velikega Šmarna dan malo preveč potegnil ter nekoliko bolj neroden prišel domov, veš, od onegá, od Gričarja... Pa sem si mislil, le počaki, trma kujava, ti bom že posvetil, že vem za sredstvo; pa sem šel v mesto k fotografu in sem mu dejal:

»Spoštovani gospod — sem dejal — ali bi mi mogli ‚namalati‘ mojo ženo?«

»Zakaj pa ne«, odgovori; »toda kje jo pa imate?«

»Kje jo bom imel?« pravim. »I doma je!«

»Ja, mora že sem priti.«

»Žena? Da bi ona prišla sem? S tremi pari volov je ne spravite z doma.«

»Ce ne pride sem, vam ne morem narediti podobe.«

»A takovo?« pravim jaz in hočem iti.

»Pa se dajte vi sami enkrat fotografirati!«

»In res, kar malo veselja sem že imel — pa stvar je le nekoliko preveč čudna... Veš, v zadnjem času so iznašli nov stroj; s tem fotografirajo ljudi tudi od znotraj. Tu potem vse postane očito, kakoli si naredil v svojem življenju... Če bi, recimo, kdo tule Kolarico hotel fotografirati od znotraj —

»Bodi no, bodi no...« se je branila gospodinja.

»No, no, saj ne pravim, da bi storil to v resnici, jaz navajam to samo za zgled... Torej ko bi

kdo fotografiral Kolarico od znotraj, tedaj bi takoj prišlo na dan, kolikrat skrivaj kaj dobrega sne, kolikokrat je že za jajca vzela kavo namesto denarja... Pusti me no, naj povem! — Stvar je ravno zelo čudna; jaz sem se prav bal, da me dedec nazadnje od znotraj 'gorvzame' — meščanom ni dosti upati — in veste, če bi se že prav pokazale moje čednosti in moja dobra dela, za tisto mi že ni ravno toliko... toda zaradi ponižnosti... S stvarjo torej ni bilo nič, a toliko pa pravim, enkrat me mora vse eno eden 'vzeti gor'!

»To se lahko takoj zgodi«, se smeje hlapec Jože; »fotografirati znam jaz ravno tako dobro, kot kakšen fotograf v mestu.«

»Ti seveda, ti... v blatu, kadar ga prevedel imaš!« se jezi Tonej.

»Če nečes verjeti«, odvrne Jože, »pa poskusimo! Jaz imam novo mašino; sto kron sem dal zanjo... seveda znam fotografirati samo od zunaj; za notranjčino nimam prave plošče.«

»Beži no, da bi ti kaj znal, tega ti pa že ne verjamem; ne, kaj takega ti že ne morem verjeti«, vpije Tonej.

»Če ne naredim, plačam tri litre vina in še ajmoht (obaro)«, če se pa posreči, plačáš ti, in slika te ne bode stala ničesar... ali velja, Tonej?«

»Velja! Če narediš kaj, dam jaz še za svinjsko pleče povrhu. A slika ne bo stala nič?«

»Nič, nič, niti helerja!«

Jože gre v svojo čumnato; ondi vzame iz ogle-dala steklo in ga vtakne v žep. Potem še poišče velik višnjev predpasnik. V predpasnik zavije sajasto svetilko, ki jo je rabil za hlev.

V sobi je bilo strašno živahno, ko je prišel Jože s svojim orodjem. — Kravja dekla je morala prinesiti čeber vode; medtem je hlapec postavil dva stola navzkriž, na vrh pa je dejal svojo fotografično mašino, skrbno zavito v predpasnik.

Nato postavi Toneja v kót, mu poravna skuštrane lase, ga potisne malce na desno; potem stopi nekaj korakov nazaj, da vidi, če je obraz prav obrnjen; zasuče mu še glavo malo proti levi itd.

Ko uravna Toneja, gre k aparatu, vtakne glavo pod predpasnik, obrne črno svetilkino dno proti Toneju, da se nekoliko kaže izpod ogrinjalo, potem nekoliko poropota s stranskimi šipami, odpre vrata in jih zopet zapre; nato seže v žep po steklo od svojega zrcala in ga porine pod ogrinjalo.

»Tako, Tonej; kadar rečem: ena, dve, tri, moraš biti popolnoma miren, kakor primrznjen, in pa kaj prav lepega misli, da bo izraz v obrazu bolj častitljiv, zamišljen in resen!«

»Kaj prav lepega! Kaj takega bi bilo, če bi moja Mica šla na božjo pot in bi izostala čez ne-

deljo... veste, zaradi Gričarja; tam bi potem lahko malo posedel!«

»Že dobro, zdaj pa pozor!«

Jože porine glavo v aparat in šteje:

»Ena, dve, tri!« — Klop! naredi pod pregrinjalom.

»Ga že imam«, se smeje Jože in vzame svetilko s predpasnikom s stolov. »Lepa hvala, Tonej; je že dobro!« Potem postavi vse skupaj v čeber in pregrne s predpasnikom. Pa začne spodaj prati in drgniti, da se mu na čelu prikažejo potne srage.

Nazadnje primé steklo od zrcala in ga zavitega v predpasnik, pokaže Toneju.

»Sedaj je narejeno, toda sliko pokažem lahko samo nekaj trenutkov, ker jo sonce sicer sežge, dokler še ni suha.«

Privzdigne konec predpasnika; Tonej pogleda v zrcalo in ostrmi — — Jože brž zopet zakrije.

»V istini! Kdo bi si bil mislil!« — se izvije Toneju iz začudenih prsi. »In kako dobro sem zadet; malo manjka, da podoba ne govori!«

»V stirinajstih dneh jo dobiš... okvir ti tudi naredim«, mu zatrjuje Jože.

»Sedaj pa kar k Gričarju«, priganja Tonej, »da ga usekamo tiste tri litre; če prav dam še za enega povrhu, samo zato, ker sem tako dobro zadet; tisto mi je vse eno!«

Slovenski novičar.

Dr. Šusteršič in bivše društvo „Gospodarska zveza“. To društvo je leta 1899 prodajalo Tomaževo žlindro za 20 kr. meterski stot ceneje, kakor kmetijska družba. To liberalcem ni šlo v glavo, posebno ne ravnatelju kmetijske družbe, Gustavu Pircu, ki je kar besnel. Ni si mogel razlagati, kako to, da »Gospodarska zveza« prodaja žlindro za nižjo ceno, nego je sama zanjo morala plačati. Kakoršni so že liberalci, so si hitro nekaj izmislili in začeli so obrekovati »Gospodarsko zvezu«, da pri žlindri goljufa, češ, da vedoma prodaja nižje odstotno kot 18 odstotno. Dolžili so še celo g. dr. Šusteršiča, da je on kriv te »goljufije«. Posebno se je razširjala ta nesramna laž povodom zadnjih državnozborskih volitev. Noben liberalec ni mogel ust odpreti, da ne bi bil spregovoril besede »žlindra« in s tem udaril po gosp. dr. Šusteršiču. Dr. Šusteršiču je bilo končno vendar preveč in uprizoril je pravdo proti nekemu liberalcu imenom Svetlinu, županu na Mlaki pri Kamniku, ki je tudi izustil bil slično obdolžitev. Pri tej pravdi se je po zapriseženih pričah dognalo, da je »Gospodarska zveza« zaradi tega predajala l. 1899

žlindro tako po ceni, ker je g. dr. Šusteršič daroval čez 2000 K (dva tisoč kron) v ta namen, da dobé kmetovalci, ki so udje »Gospodarske zveze« ceneje žlindro.

Liberalci so vsled tega razkritja silno poparjeni in se tolažijo s tem, da je Svetlin bil oproščen, ker so sodniki izrekli, da — ni hotel gospoda dr. Šusteršiča žaliti.

Morda bodo liberalci še naprej obrekovali. Katoliško slovensko ljudstvo pa nikakor več ne sme trpeti, da se g. dr. Šusteršič od liberalcev obrekuje. Zato prosimo, da naj vsakdo, ki sliši kako obrekovanje proti g. dr. Šusteršiču, to naznani gospodu dr. Šusteršiču, ki bode za to skrbel, da se obrekovalec po postavi kaznuje. Tu se ne gre za osebno stvar dr. Šusteršiča, ampak za čast ljudstva, ki je g. dr. Šusteršiča izbralo za svojega zastopnika na cesarskem Dunaju.

Na sv. Goro pri Gorici se je dne 13. t. m. zvečer odpeljalo iz Ljubljane nad 900 romarjev. Romanje so vodili presvetli knezoškof.

Umivanje nog v ljubljanski stolnici. Starčki, katerim je letos premilostni g. knezoškof Anton Bonaventura umil noge, so sledeči: Paternost Anton iz Postojne v 92. letu svoje starosti, Štefe Martin z Visokega pri Kranju v 88., Klama Mat. z Vrhnike v 82., Blažir Miha s Stražišča pri Kranju v 82., Vovk Janez iz Žužemberka v 81., Kelemina Matija iz Ormoža v 79., Urbinec Jurij iz Smarija v 78., Mrzlikar Gregor iz Št. Jošta nad Polhovim Gradcem v 78., Primec Janez iz Ljubljane v 77., Starman Luka iz Preske v 66., Brekvar Anton iz Hrušice pri Ljubljani v 75., Anžur Stefan iz Sostrega v 72. letu. — Skupna starost vseh starčkov znaša 948 let; lani 941. Razen treh, in sicer Paternost, Štefe in Brekvar, so bili že vsi pri lanskem umivanju. Izmed lanskih sta umrla Novak iz Hanj in Zaje Jože iz Višnje gore, Jereb Janez iz Podgorja pa je bolan.

Župnija Trnovo pri Ilirski Bistrici je bila podeljena č. g. dr. Jos. Kržišniku, ondotnemu upravitelju.

Umrl je po vsem Slovenskem znani misijonar, o. Janez Ev. Stare, S. J. 8. aprila v 78. letu svojega življenja v Ogerskem Trnovu (Tyrnau). Bodi blagi misijonar v molitev priporočen zlasti tam, kjer je deloval v misijonih.

Umrl je v Hrastju pri Kranji dne 12. aprila upokojeni župnik zlatomašnik g. Simon Jan. Porojen je bil leta 1819. posvečen v mašnika leta 1844. Naj v miru počiva!

Katoliška družba za Kranjsko je dobila novo predsedstvo. Predsednikom je bil izvoljen č. g. kanonik dr. Andrej Karlin, podpredsednikom gospod dr. J. Janežič, tajnikoma gg. Fran Leskovic

in Anton Janežič, blagajnik č. g. župnik Stare, knjižničarjem pa č. g. dr. Aleš Ušeničnik.

Slovenska Palma ob Nilu, društvo aleksandrijskih Slovencev, je poslalo 12 krasnih palmovih vej ljubljanskemu knezoškofu za cvetno nedeljo. Pri procesiji na cvetno nedeljo so jih nosili gg. kanoniki. Pač primeren in pomenljiv dar.

Novomašniki iz 3. bogoslovnega leta v ljubljanski škofiji so za letos odločeni: 1. Grivec Fran iz Ajdovica, 2. Klemenec Janez iz Slavine, 3. Lah Lovrenc iz Komende, 4. Perko Pavel iz Poljan, 5. Podlipnik Josip iz Boštanja, 6. Rakovec Fran iz Naklega, 7. Tomelj Anton iz Mengša, 8. Vrhovec Fran z Brezovice, 9. Zevnik Miha iz Cerkelj.

Aleksandrijski Slovenci dobé slovenskega duhovnika! Cast. g. P. Benigen Snoj, katehet na deški ljudski šoli novomeški, se je te dni podal v Aleksandrijo, da prevzame duhovno vodstvo tamošnje slovenske duhovne naselbine, ki šteje do 5000 duš. S tem se izpolni gorka želja aleksandrijskih Slovencev. Bog blagoslovi delo požrtvovalnega g. Snoja! Bog pa obudi tudi veliko požrtvovalnih src, da bi z darovi pomagali uresničiti najiskrenejšo željo aleksandrijskih Slovencev in njihovega dušnega pastirja: postaviti ob Nilu toliko potrebno lastno cerkev za Slovence! (Opomba uredništva: Naš list je drage volje pripravljen sprejemati v ta namen poslane darove in jih priobčevati.)

Velikonočne procesije so se izvršile v Ljubljani ob ugodnem vremenu in dokaj obilni udeležbi vernega ljudstva. — Sijanja je bila potresna procesija velikonočno nedeljo popoldne, ki jo je vodil presvetli knezoškof k uršulinski cerkvi. Smelo trdimo, da se je vdeležilo nad 10.000 vernikov, razvrščenih po posameznih župnijah. Ljudstvo je navdušeno pelo litanije M. B. Po opravljenih molitvah za odvrnenje potresa in blagoslovu z Najsvetejšim se je vrnila procesija vsake župnije v svojo cerkev, kjer se je opravila pobožnost v čast presv. srcu Jezusovemu.

Mešani vlak iz Ljubljane v Trst preneha. Mešani vlak iz Ljubljane v Trst preneha voziti s 1. majem. Namesto njega bode vozil iz Ljubljane v Trst sekundarni vlak, ki pride v Ljubljano ob 1/4 na 12. po noči.

Prebivalstvo Ljubljane po župnijah. Prebivalstvo Ljubljane se po najnovejšem ljudskem štetju brez vojaštva razdeli tako-le: Stolna župnija: 3597 duš, župnija sv. Jakoba 5403 duše, trnovska župnija 5507 duš (brez okolice), župnija sv. Petra 11.271 duš.

Pisarna Slovenskega delavskega stavbnega društva v Ljubljani se nahaja sedaj »Pred škofijo« št. 13 (v Štefetihi trafiki). Vsi člani se opozarjajo, da po-

sebeno o članarnih zadevah prihajajo tje kaj. Tam je tudi delavsko tajništvo.

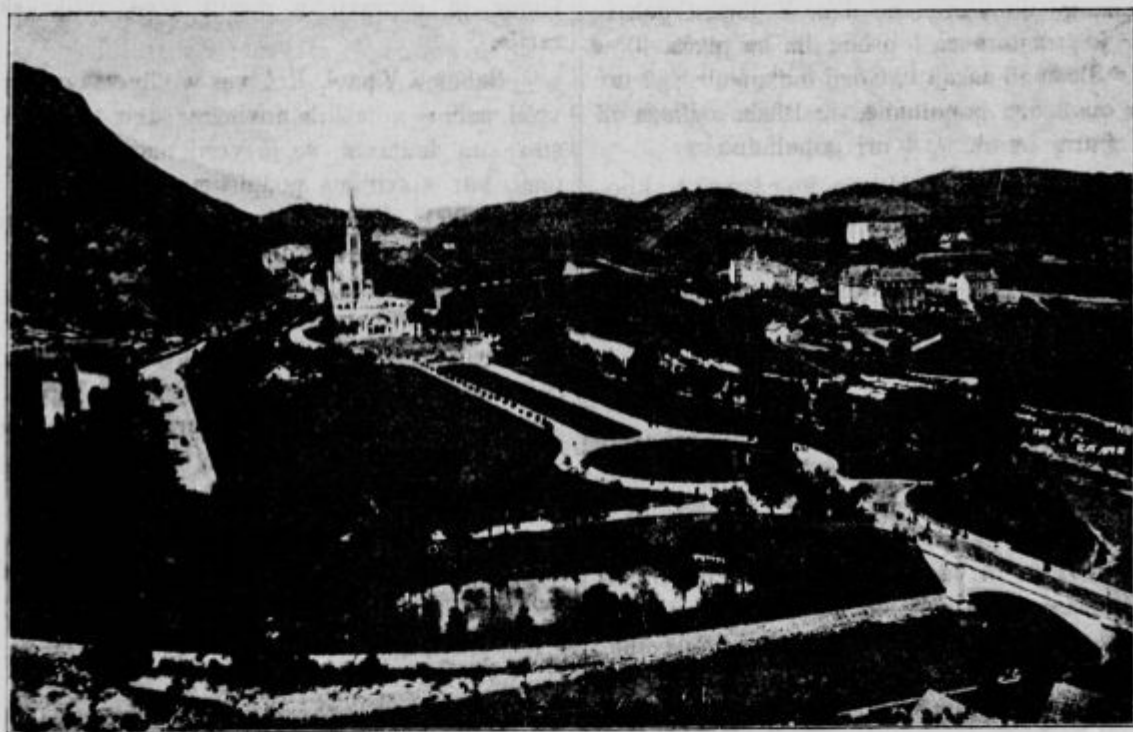
Svinje so požrle pri sv. Bolfenku pri Majšbergu osem mesecev starega otroka, katerega so pustili stariši brez paznika v zibelki.

S kopitom ga je ubil. 16 letni hlapec Andrej Zupanc v Dravljah je udaril nekega konja od zadej preko hrbta. Konj je z zadnjima nogama Zupanca odbil od sebe in ga tako udaril v trebuh, da je Zupanc v treh dneh umrl.

Mož, ki ni bil nikdar bolan, je umrl pri sv. Joštu pri Kozjaku na Štajerskem v starosti 88 let. Ta redki mož, ki ni nikdar potreboval ne zdravnika ne zdravil, je bil prevžitkar Marko Feldin, po d. Brdelak.

Iz Vranje peči. Pogrešani Greg. Kališnik se je našel. V Bosni se mu je zmešalo. V blaznosti je skočil v vodo, da bi se končal. A ljudje so ga opazili, rešili ter ga oddali v neko bolnišnico. Tam je v štirinajstih dnevih toliko okreval, da je 28. marca po preteku treh tednov sam prišel domu v krog svoje oveseljene, poštene družine. Na glavi ima veliko rano, o kateri ne ve povedati, kje in kako jo je dobil. Pravi, da ne bo več šel v Bosno.

Tridnevica v cerkvi Jezusovega Srca se bo obhajala od 20. do 23. aprila v čast zveličanemu Janezu Frančišku Klé-ju, duhovniku misijonske družbe sv. Vincencija Pavljanskega, ki je med preganjanjem kristijanov na Kitajskem umrl mučeniške smrti l. 1820.

Lurd.

in bil 27. majnika lanskega leta od sv. Očeta blaženim prištet. — Začetek te pobožnosti bo v soboto 20. aprila zvečer ob 6 uri, sklep pa v torek, 23. aprila zvečer ob 7 uri s podeljenjem papeževega blagoslova in zahvalno pesmijo. Med tridnevno bodeta vsaki dan 2 pridigi. V nedeljo bo pridiga zjutraj ob 7 uri in popoldne ob 5 uri; v ponedeljek in v torek pa ob 5 uri zjutraj in ob 7 uri zvečer. Zjutraj bo vsaki dan že pred pridigo tiha sv. maša in sv. obhajilo, po pridigi pa peta sv. maša. Zvečer po pridigi bodo pete litanije.

Pri odhodu v Aleksandrijo kličem tem potom pristrčni: z Bogom! vsem dragim prijateljem in znancom, posebno še onim, od katerih se osebno nisem

mogel posloviti. Spominjajte se me v molitvi, da bom mogel res kaj koristiti afrikanskim rojakom Slovencem. Poleg tega pa še uljudno prosim, kdor bi hotel kako slovensko knjigo podariti za Slovence v Egiptu, naj jo blagovoljno izroči na frančiškanski porti v Ljubljani, od koder se mi bodo pošiljale v Aleksandrijo. Bog ostani z Vami, Bog naj spremlja in vodi tudi mene! P. Benigen Snaj.

Varujte se amsterdamskih podjetij za srečke. Trgovska in obrtna zbornica nam javlja: Več podjetij v Amsterdamu, ki se pečajo s prodajanjem srečk, ima v službi agente, ki potujejo tudi po Avstro-Ogerskem in zlasti revnejšim slojem usiljujejo srečke, češ da ni težko zadeti lepih dobitkov

Iz jako zanesljivega vira smo izvedeli, da so ta podjetja nezanesljiva, in zato svarimo pred kupovanjem teh srečk.

Ethin Kristan, znani socijaldemokratski agitator in dijetar, je izstopil iz katoliške cerkve ter se proglasil za brezverca. S tem si je sam vrgel krinko raz obraza.

Pri Devici Mariji v Polji je bil belo nedeljo veliki romarski shod. Vsled apostolskega pisma svetega očeta Leona XIII. z dne 19. junija 1900 se je obnovila starodavna božja pot s popolnimi odpustki pod navadnimi pogoji za vse, ki obiščejo ta dan tamošnjo župnijsko cerkev.

Pošta v Gorjah. Iz Gorjan do Bleda vozi sedaj vožna pošta po dvakrat na dan. V lepem pokritem vozu je prostora za 4 osebe in se plača 40 v iz Gorij do Bleda ali nazaj. Iz Gorij odhaja ob $\frac{1}{4}$ 7 uri zjutraj in ob 3 uri popoldne, iz Bleda odhaja ob $\frac{1}{4}$ 8 uri zjutraj in ob $\frac{1}{4}$ 4 uri popoldne.

Nove Šmarnice. Č. g. Martin Jurkovič, knezošk. duh. svetnik in župnik pri sv. Petru poleg Maribora, je izdal ravnokar „Šmarnice“. Broširana knjiga stane 80 v., v platno vezana K 1:30, v usnje vezana K 1:60. Poština 10 v. Prodaja tiskarna sv. Cirila v Mariboru. Priporočamo to knjigo za mesec majnik.

Raifeisnova posojilnica se je ustanovila pri sveti Trojici na Dolenjskem. Ondi biva dobro, a mehko ljudstvo, ki je popolnoma v rokah nekaterikov, kateri gledajo bolj na svojo, kot na korist ljudstva. V nedeljo 14. t. m. se je vršil ondi ustanovni shod ob navzočnosti malo da ne vseh posestnikov župnije, ki so sledili z veseljem pazljivo predavanje gosp. dr. Janežiča, Vencajza in Pelca o združnem gibanju in o vrednosti posojilnic za kmečki stan. Za Tržiški okraj je bila posojilnica potrebna; čestitamo ustanoviteljem in želimo mlademu podjetju veliko sreče in mnogo uspeha!

Iz Idrije. 13. t. m. je umrl idrijski meščan in pekarski mojster Martin Dežela. Zapustil je osem nepreskrbljenih otrok, izmed katerih jih par obiskuje že gimnazijo. Raz čitalnico in delavsko bralno društvo je zavihrala črna zastava. Ob istem času je v znamenje žalosti razobesila tudi katoliška delavska družba črno zastavo, ker je tudi izgubila svojega uda Janeza Likar, umirovljenega paznika. Danes 15. t. m. na jutro pa se je prikazala tudi nad kazino črna zastava v znamenje, da je tudi to društvo izgubilo uda! Umrla je v visoki starosti po noči vdova po rajnem dvornem svetniku pl. Lipoldu gospa Roza pl. Lipold. Bila je pokojnica blaga žena, zlasti reveži jo bodo pogrešali. Vsem večni mir!

Umor v Celovcu. V Celovcu se je 14. t. m. ob pol 10. uri zvečer zgodil strašen umor. — Delavca, brata Ferdo in Jožef Meier, sta srečala v »Neue Welt-Gasse« ključavničarskega pomočnika, 17-letnega Jožeta Prelaznika. Ti trije so se nekaj sporekli. Ferdo Meier je segel po svoj nož in prebodel Prelazniku z jednim sunkom srce. Nekoliko korakov je Prelaznik še storil in se potem zgrudil mrtev na tla. Policija je takoj bila zločincu na sledu ter ga je o polunoci aretirala v njegovem stanovanju. Morilec se je obnašal nezaslišano cinično. Ko je stopil policaj v njegovo stanovanje, je hladno vprašal: ali je drugi že »hin«? Potem je izjavil, da ga nihče ne sme nekaznovano prosvati, zakaj »ein Schlag, und der Andere muss liegen«. Umor je napravil v mestu sev velikansko senzacijo.

Nabor v Vipavi. Pri nas v vipavskem trgu se je vršil nabor vojaških novincev dne 13. aprila. Prostor, na katerem se je vršil nabor, je bil tako v temi, kar s svojima podpisoma potrdiva, da se niso fantje videli slačiti in ne obleči. Zdi se nam umestno, da se tem potom pritožimo, ker kakor davkoplačevalci vprašamo slavno županstvo v Vipavi, ali za naše denarje nima boljšega prostora, da bi vsaj fantje bili varni pred tatvino, katera se je danes zvršila? Želeti je, da bi slavno županstvo v Vipavi drugo leto boljši in bolj primerni prostor preskrbelo. Na Colu pri Vipavi 13. aprila 1901. Anton Bizjak, Josip Bajec.

Človeško srce tehta pri možu 270, pri ženski 240 gramov. V enem letu udari 37 milijonkrat, v dobi od poroke pa do 25letnice ali srebrne poroke pa 925 milijonkrat.

Dopisi.

Iz Križa pri Trzinu. Državnozbornske volitve so se izvršile za katoliško narodno stranko zelo ugodno v naši fari. Liberalci so vjeli za učitelja Jelenca le 19 glasov in „kmet vseh kmetov“ Pirc je dobil tri glasove, akoravno se je zelo prizadeval za njegovo izvolitev eden njegovih prijateljev, ki je še noč porabil za agitacijo. — Zastonj sta pribijala dva liberalčka lepake po vseh vogalih, otroci so jih trgali in jih metali po tleh.

Naše „Katoliško izobraževalno društvo“ je letos dobilo nov odbor. Petje podučuje društveni predsednik preč. g. župnik; prejšnji pevovodja je začel kazati društvu svoje liberalne rožičke. Poleg njega je še nekaj drugih oseb, ki bi rade društvo spravile s površja in mu nagajajo, kjerkoli morejo. A mi

se jih ne strašimo, pogumno bomo odbijali vse napade. —

Letos je začelo zahajati k nam nekaj „Rodoljubov“ in „Gorenjcev“. Razširil jih je nek liberalček, ki presedi ves prosti čas, in tega nima malo, po raznih gostilnah in tu oznanjuje svoje nauke. Čuditi se moramo našim možem, da se vsedejo na limanice takej osebi in da hočejo sprejemati pod svojo streho lažnjivega „Rodoljuba“ in prismojenega „Gorenjca“. Ako hočete prebirati liste, prebirajte „Domoljuba“, ki piše dostojno in resnično.

O priliki kaj več!

—i—.

Od sv. Križa blizu Ljutomera. Zborovanje. Na belo nedeljo je bil sklican občni zbor v šolskem poslopju. Govorilo se je zastran mlekarstva, mostne tehtnice in živinskega sejma. Najprej je nagovoril poslušalce s kratkim govorom in krščanskim pozdravom kmet Alojzij Jureš in potem dal besedo dr. Rosini, ki je v daljšem govoru nam razlagal, kako tu in tam katera zadruga stoji in napreduje, kako lepo na Sedmograškem napredujejo. Po dokončanem govoru smo šli vsi v mežnarsko poslopje in tam je dobil vsak en kos švicarskega sira iz Trojiške mlekarne, ki sta nam ga prinesla dva kmeta, eden iz Kokorič Franc Heric in Jureš. In trdno smo vsi sklenili, da ostanemo trdni in da se kmalu lotimo dela. Ta dva kmeta sta rekla, da pri sv. Trojici mlekarstvo lepo napreduje, sir se nam je bolje dopadel, kakor da bi ga res iz Švicarskega dobili ali rekla sta, da so kotli dragi; veljajo štiri-najststo gld. In pa če bi še hoteli mestno tehtnico imeti, velja tudi najmanj 600 gld. Naš rajni župnik so rekli, ko smo novo cerkev zidali in ko se je temeljni kamen vložil: Bog naj te zida, mi pa ti bomo pomagali in v enem letu je bila cerkev gotova.

Enako je tudi pri nas. Bog bode nam naše delo blagoslovil in še to leto bomo vse zgotovljeno imeli, česar nam je potrebno.

Ne smem pozabiti, kdo nam je vse to izmislil. Naš učitelj g. Ivan Bernot, ki sicer ni naš rojak, ampak rojen je Ljubljčan. On nam je najprej osnoval posojilnico, katera zdaj že tretje leto obstoji in celo lepo napreduje. Uradne ure imamo vsako nedeljo od 8—12. uri popoldne.

Lani je celo enega dal na Gorenjsko sirarstva se učiti in ga je učitelj Bernot sam podpiral. Izrekamo mu vsi: Bog stotero plati!

Iz Kostanjevice. — „Rodoljubovi“ dopisniki pišejo „vsem ženicam obojega spola“, ne samo nekaterim, kakor novomeški Slanc. Mi razumemo Slančevo odprto pismo in vemo, da se norčuje iz onih mož, katere je nekdaj imel na vrvi s svojo pijačo; zato jih smatra za ženice, ker takrat niso imeli svo-

jega prepričanja in samostojnosti. Slanca smo spoznali, da je tak človek, s katerim ni dobro imeti kakega posebnega znanja in zato smo mu obrnili hrbet.

Nič večjega zaupanja pa ne moremo imeti tudi v Globočnika, katerega je isti Slanc vodil in kazal okrog ljudem ob času volitev, kakor cigan medveda. Za takega moža se dolenski kmetje ne moremo ogreti. „Rodoljubovi“ dopisniki se seveda potijo pri kovanju dopisov, da bi „oprali zamorca“ bolj kakor če bi z vatlom v roki merili svojo robo. Vedó naj pa te vrste ljudje, da s takimi ljudmi nočemo in ne moremo imeti nič skupnega! V svojem navdušenju so celo pozabili, kako je „dobravskemu gospodu“ ime in nam priporočajo za župana Frana Globočnika t. j. brata pogorelega kandidata za drž. zbor, ki je baje slaboumen in pod varstvom bivšega kandidata. Na slaboumnem županu naj si častitajo „Rodoljubovi“ dopisniki, a kostanjeviška občina pa za enkrat ne bo imela „Pratkarja“ za župana.

Res, prav lahkoverne ženice obojega spola bi morale biti, da bi tako debele laži verjele, kakor so jih spravili v „Rodoljub“. Ne brezvestnim dopisnikom v odgovor, kajti s takimi ljudmi ni mogoče stvarno govoriti, ampak resnici na ljubo moramo še enkrat pibiti resnico, da je namreč Globočnika volilo vino. Zato ni treba nobenega sumničenja, ampak suhih dejstev, da podpremo svojo trditev. Vemo, da so bili tudi „Rodoljubovi“ dopisniki deležni te pijače, po kateri se značajnemu možu ne cedé sline, a vendar so zdaj toliko nesramni, da si upajo tajiti. Kdo pa je bil 18. dec. l. 1900, t. j. na osodepolni dan za Globočnika? G. nadučitelj kostanjeviški in Globočnik: kam in zakaj sta vabila kmete zjutraj na vse zgodaj, ko so šli od zornic? Ali si upata tajiti to? Dopisuni, ali je to sumničenje? Ako je Globočnik samo v eni gostilni plačal za vino več kakor 60 gold., vprašamo vas, kdo je volil izmed teh iz prepričanja? Ali ni volilo vino?! Ako vam še to ni dosti, bomo pa prihodnjič povedali o neki stavi in o raznih buteljah. Utajite ta dejstva, ako imate pogum, dopisuni! Potem bo še-le zapela struna. Ali ste slišali, vi dopisniki, koliko kmetov je pilo na Globočnikov račun v Gadovi peči? Ali je tedaj resnično, da li je volilo vino ali ne? Na zavijanja ne bomo odgovarjali, ampak odgovorite stvarno z „da“ ali „ne“, da pridemo z drugimi dokazi na dan, ako vam je ljubo. Nam je prav tako.

Uljuden je pa Globočnik od volitev sem z ljudmi še preveč. Da bi se ljudem prikupil, zadene včasih prav ob čudno struno Kvaterni pondeljek, ko je bil v Kostanjevici semenj, molil je Globočnik opoludne naprej angeljsko češčenje na trgu. Ne vemo, ali se

mož tudi zdaj še vedno odkrije pri zvonjenju. Ne vemo, kako se to strinja s trditvijo, da je ravno isti Globočnik v postu napravil ples v Kostanjevici v gostilni. Zgodovina tega plesa je prav zanimiva, ker je bil aranžer „kmetske kadrilje v postu“ neki Žagar.

Vedite pa, Globočnik, da bi mi o tem nič ne pisali, ko bi nas ne bili „Rodoljubovi“ dopisniki izzivali. Zahvalite se jim za to in še za marsikaj, ako bomo primorani, še kaj več spregovoriti. Resnica mora na dan!

Ko bi bilo „Rodoljubovim“ dopisnikom kaj do resnice, bi bili pisali resnico tudi gledá lova. V njihovih dopisih pa ni drugega, kakor zavijanja in laži. polno plev, veliko besedij, a nič zrna. Zakaj pa niste povedali tega, dopisuni, da bi bil Globočnik že pred več leti lahko imel lov, ko bi bilo njemu res kaj za občino? Zakaj ne poveste, da ni sam vzel lova v najem, ampak v zvezi z drugimi? Ko bi on rad pomagal občini, zakaj je pa tudi druge vpletel v konsorcij? Res je pa to, kar so zamolčali „Rodoljubovi“ dopisniki, da so nastavljeni sami Globočnikovi agitatorji za lovce, med njimi celo taki, da ima še gosposka opraviti z njimi. To ste pozabili v svoji „previdnosti“ navesti, dopisniki, da bi ljudje vedeli, kake pomagače bo imel Globočnik, ako bi bil izvoljen županom. Zato drugokrat resnico govorite, ako ne, vas bomo zopet z maslom na glavi potegnili na solnce! Iz vsega tega sledi, da Globočnika ne more voliti nobeden, kdor ima še kaj samostojnega na sebi in je količkaj značajan, ako noče prodati za kapljo vina svojih hlač. To pa ni vredno moža. Zato pomislite volivci, koga boste volili! Dobro blago se samo hvali! Poglejte okrog sebe in volite po prepričanju — ne za vino.

Iz Sore. Predragi Domoljub! Iz naše fare se malokdaj kaj bere v tvojih vrsticah. Saj med nami ni veliko novic, pa če prav se katerikrat kaj znamenitega zgodi, nečemo vsega celoma sporočati. Beremo te prav pridno, ker veliko novega in lepega prinašaš med nas. Vsak, ki je naročen na te, komaj pričakuje, kaj mu boš zopet novega prinesel. Torej vsprejmi še od nas par vrstic.

Pretečeni mesec 27. sušca je pobrala smrt 26-letno deklico, Ivanko Svolšak, županovo iz Svetja, ki je umrla nenadoma prevedena s sv. zakramenti, v dež. bolnišnici v Ljubljani. Nepopisno bridko je zadela brzojavna novica očeta, mater in še edino jima živečo hčer. Veliko žalovanja je vzbudila tudi pri Marijini družbi, ker je bila rajna nje zvesta družnica. Pripeljali so jo domov in naslednji dan jo je neslo dvanajst mladenčev iz Marijine družbe k zadnjemu pokoju. Veliko število deklet ji je izkazalo zadnjo čast. Mi pa kličemo za tabo:

Počivaj, blago srce mlado!
Saj enkrat bodeš zopet bilo
V veselji, v stanovitni sreči
Se z nami bodeš spet združilo.

Podhomski.

Iz Starega Trga pri Ložu. Iz vseh krajev, dragi „Domoljub“, se oglašajo Tvoji znanci in hočejo imeti malo prostorčka v Tvoji torbici, da se tako tudi iz njihovega kraja kaj izve po svetu. Zakaj bi se pa enkrat tudi iz Starega Trga kaj ne izvedelo in to tembolj, ker se je pri nas ljudstvo res začelo zanimati za javno življenje; dokaz temu, da je letos število „Domolj“ naročnikov pri nas naraslo na 80 novih. Seveda to naše liberalce silno ježi. Razširjati so začeli lažnjivca „Rodoljuba“. Pri taki hrani ni čuda, da so kakor drugod tako tudi pri nas liberalci kar podivjali. Poslužujejo se vsakega še tako podlega sredstva; kar je dobrega in poštenega, tega v svoji besnosti ne morejo v miru pustiti. Pred vsem seveda se pa najbolj togoti naša „inteligenca“, ker gre rakovo pot njeno poglavitno prizadevanje: vzeti ljudstvu zaupanje in spoštovanje do duhovščine.

Kaj pa da je med peščico liberalne svojati največ zapeljanih in nevednih siromakov, ki se dajo za nos voditi tem sleparjem.

Liberalne trgovce in njihove privržence grize tudi tukajšnja kmet. zadruga; prerokovali so jej pogin vže v začetku, a vkljub vsem zaprekam zadruga napreduje kot malo katera; članov šteje nad 540 in še vedno pristopajo novi udje. Res je seveda, da so vsled tega v nevarnosti liberalne nikdar dosti polne bisage. Toda ne moremo pomagati; ljudstvu se odpirajo oči. Kmalu bo do dobrega spoznalo, kdo je njegov prijatelj in kdo njegov sovražnik. Da se to čim prej zgodi v to pomozi Bog!

Narodno gospodarstvo.

Lesoreja.

Na takojšnje zboljšanje razmer ne moremo računati. Treba nam je delati na to, da se domača trgovina vredi in s tem lesoreja oživi. Vpelje naj se prodajanje na kubični meter. Tako bi odpadlo staro mešetarenje in revni neizkušeni kmet bi ne bil nikdar prevaran, zraven bi pa mali trgovec (žagar) nekaj zaslužil. Da se to doseže, bi seveda morala stopiti na noge naša vlada in poskrbeti, da se stara škodljiva mera odpravi. Veliki trgovci bi gotovo raje kupovali na centimeter namesto na veliki laški palec, kakor trgovino opustili. Z lesom moramo začeti varčevati. Poglejmo naše gozde. Ti potrebujejo počitka kakih 10—15 let. Ne rečem, da bi se ne smelo nič sekati. Če se dobro gospodarji, je večkrat treba kaj izsekati in iztrebiti. Umni gospodar pozna drevesa v gozdu, kakor živinčeta v hlevu. Ta

smereka ne raste, ona ima vrh odlomljen, ta je vdarjena, una preveč košata ali dosti debela: take je treba posekati. Ne pa tako, kakor se večkrat dela: hajdi v gozd, pa kot bi žito pokosil! Res bi bilo za nekaj časa malo manj dela, toda to bi našim delavcem nič ne škodovalo, ker je danes v nekaterih krajih silno težko dobiti delavcev, da se spravi taka množina lesa iz gozdov. Če les raste, daje najmanj 10 % obresti in 10 % bi se dražje prodal, ker bi trgovci vpraševali po lesu. To dá skupaj 20 % koristi.

Svariti moramo splošno posestnike pred prodajanjem gozdov za posekavanje na čisto. Pri taki kupčiji neizkušen gospodar malokdaj ve, koliko proda. So tudi na Kranjskem taki kraji, kjer se je ta škodljiva kupčijska navada udomačila. Pred vsem se morajo naši lesorejci naučiti računati. Potem bodo šele vedeli, koliko je les vreden. Preveč teme je še v naši lesoreji, treba bo na vse strani svetiti. Za danes prinašamo tabeli za preračunanje okroglih žagovcev (hlodov) na kubični meter. Hlodi se merijo na sredi. Da lahko računamo, treba je, da se zvedó cene za kub. meter. Pri tej kupčiji moramo razločevati les v dve vrsti. V prvi vrsti je les zdravih ravnih smerekovih ali jelovih žagovcev (hlodov), debelih 20 cm in več, v drugi vrsti krivih, slabelih in 10—20 cm debelih žagovcev. V Bohinjski dolini je že precej v navadi prodaja lesa na kubični meter ter se tu prodaja les I. vrste po 10 K 80 v, les II. vrste po 7 K., pripeljan na žago. Voznina stane do kolodvora od kubičnega metra razžaganega suhega lesa okolu 5 kron.

I. Tabela

za merjenje okroglega lesa na kub. meter.

Dolgost 4 m.					
Debelost na cm.	Vsebina v kub. m.	Debelost na cm.	Vsebina v kub. m.	Debelost na cm.	Vsebina v kub. m.
10	0·031	24	0·181	38	0·453
11	0·038	25	0·196	39	0·478
12	0·045	26	0·212	40	0·502
13	0·053	27	0·229	41	0·528
14	0·062	28	0·246	42	0·554
15	0·071	29	0·264	43	0·581
16	0·08	30	0·283	44	0·608
17	0·091	31	0·302	45	0·636
18	0·102	32	0·322	46	0·664
19	0·113	33	0·342	47	0·694
20	0·126	34	0·363	48	0·723
21	0·138	35	0·385	49	0·754
22	0·152	36	0·407	50	0·785
23	0·166	37	0·43	51	0·817

II. Tabela

za merjenje okroglega lesa na kub. meter.

Dolgost 4 m 10 cm.					
Debelost na cm.	Vsebina v kub. m.	Debelost na cm.	Vsebina v kub. m.	Debelost na cm.	Vsebina v kub. m.
10	0·032	24	0·185	38	0·465
11	0·039	25	0·201	39	0·49
12	0·046	26	0·216	40	0·515
13	0·054	27	0·235	41	0·541
14	0·063	28	0·252	42	0·568
15	0·072	29	0·271	43	0·595
16	0·082	30	0·29	44	0·623
17	0·093	31	0·309	45	0·652
18	0·104	32	0·33	46	0·681
19	0·115	33	0·35	47	0·711
20	0·129	34	0·372	48	0·742
21	0·141	35	0·394	49	0·773
22	0·156	36	0·417	50	0·805
23	0·17	37	0·441	51	0·837

Po ti tabeli se lahko preračuna dobiček pri reji lesa. Ker ima drobnejši les tako manjšo ceno, že reja lesa pri odebelenji iz I. v II. vrsto napravi velik razloček. Koliko na leto les odebeli, koliko je potem več vreden, to lahko vsak sam poskusi in preračuna. Previden gospodar bode iz teh vrstic prsnel nekaj koristnih naukov in se v teku časa o tem sam prepričal. Kdor bo pa kljub vsem dobrim svetom z gozdom slabo gospodaril, temu ni več pomagati.

Drobtinice.

Brezhožnost kaznovana! List »Veritas« iz Pariza pripoveduje sledeče: V mestu Bolbec bile so volitve. Zmagala je stranka nasprotna, republikanska. V proslavo tega, kaj si prekucuhi izmislijo?! Napravijo pogreb. Na oder položijo zmaganega kandidata. Eden se obide za katol. duhovna, da poje in pokopava nasprotnika. Iz umazane posode kropi jamo in ležečega na odru. Vse se krohota in smeje. Vse to v zasmeh sv. cerkve. Toda Bog ni pustil nekaznovano to pregrešno početje. Obide in udari tri osebe. Mož, ki se je delal duhovnika, je umrl malo dni na to, onega, ki je ležal na odru, zadene mrtvoud na spodnji život, da od tistega dne ne more drugače, ko da se drsa po kolenih, prav v tistem stanu, kakor so ga spustili v jamo, župan, ki ni tega zabil, hudo oboli na tifusu, zgubi zavednost in umrje. Pred smrtjo je v enomer upil, da vidi celo mesto v plamenu.

Pametna sodba predsednika Krügerja. Dva farmovca (kmeta) se prepirata radi delitve nekega zem-

ljšča. Svojim razsodnikom izvolita v tem prepiru predsednika Krügerja, ki pušče iz svoje pipe mirno poslušati pritožbi obeh prepirljivcev. Nakrat ju Krüger prekine in pravi tožitelju: „Razdeli zemljišče v dva dela, kakor se ti zdi najbolj pravično. Ti pa“, pravi Krüger drugemu, „vzemi od obeh delov onega, ki se ti zdi najbolj primeren.“ Bolje bi Krüger ne bil mogel razsoditi. Prvi je razdelil zemljišče kar možno natančno, ker se je bal, da bi mu nasprotnik ne vzel večjega dela.

Glavo mu je odtrgalo. Na Dunaju imajo namestu stopnjic v mnogih hišah dvigalnice. V prvem okraju se je nek Ignacij Mizera hotel spustiti s tako dvigalnice v drugo nadstropje, mej dviganjem pa je po neprevidnosti pomolel glavo iz dvigalnice. Glavo mu je dvigalnica s tako silo pritisnila ob steno, da je v drugo nadstropje prišlo le mrtvo truplo Ignacija Mizere brez glave.

Nov mahdi mohamedanski prerok se je proglasil 16. marca v Mengu v Ugandi (Afriki). Imenuje se Muludzi in je rojen v Ugandi. Visoke postave je ter nosi dolgo brado. Bil je učitelj prejšnjega islamskega kralja v Ugandi. Deset dni je živel v samotnem gozdu in pripoveduje, da se mu je prikazal angel in mu je naročil, naj se proglasi za preroka. Njegov nauk je splošno enak Mhamedovemu. Njegova posebnost je ta, da dovoljuje vsakemu verniku, ko se spreobrne k njegovi veri, vzeti še tri žene, tiste pa, ki jih imel prej, sme zapoditi. Ljudstvo je zelo zbegano. Kakor poročajo najnovejše vesti, je ta novi mahdi že mrtev. Od Angležev podkupljeni razkralj iz Uganda Mpogo je prišel v taborišče mahdijevo ter ga je pred vsemi dvorjani proglasil za lažnika in ovrnil njegove nauke in res je dosegel, da je bil novi mahdi zasramovan. Ko je novi mahdi Muludzi prišel govoriti, so se mu vsi smejali. Nato je Muludzi izjavil, da noče več živeti, šel je na neko višino in storil smrt.

Ropar v krsti. Na neki mali postaji v bližini Herkulovih toplic na Ogrskem prinesla sta te dni dva kmeta načelniku postaje leseno krsto ter mu narečila, naj jo odpošlje naprej. Načelnik je izročeno mu krsto zaprl v blagajniško sobo, drugi dan pa je našel ulomljena vrata, krsto odprto, pa — blagajnico prazno. V krsti je bil skrit ropar.

Mučeniki. V Maragnonu v Braziliji so tamošnji prebivalci umorili kapucince: o. Rinalda iz Paullo, o. Zaharijo iz Malegno, o. Viktorija iz Bergamo in brata Salvatora iz Albino; razun tega še sedem nun.

Od rokodelskega pomočnika do vseučiliškega profesorja. Tak napredek je pač redek v Avstriji. Jeden tistih redkih energičnih mož, ki napravijo tako karijero, je bil predvčerajšnjim umrl kršč. soc. poslanec profesor Schlesinger, ki je bil svoj čas

priprost tkalec, a se je s svojo odločnostjo povzpел do vseučiliškega profesorja.

Trikratni morilec. Poročali smo, da je 8. januarja t. l. mizarski pomočnik Štefan Wanyek na Dunaju, zasačen pri tatvini, ustrelil tri osebe. Včeraj je Wanyek stal pred dunajskimi porotniki. Odgovarjati ni hotel na nobeno predsednikovo vprašanje. Na svojega zagovornika, ki je prosil milostne obsodbe, je zavpil, da noče nobene milosti. Wanyek je bil obsojen k smrti na vislicah.

Pivo na vago. Na Nemškem je bil patentovan električni stroj, s katerim je mogoče prodajati pivo na vago; in tako že v nekaterih nemških krajih prodajajo pivo na vago in ne več na litre. Gost zahteva pol kile ali pa toliko in toliko dek piva. S tem se bode bojda več prodalo piva in manj penj. Sredni Nemci!

Koliko pisem dobé vsak dan vladarji? Po poročilih nekega inozemskega lista, ki se kaj rad peča s kronanimi glavami, dobi papež vsak dan 20—22.000 poštnih pošiljatev, katerih pa seveda ne odpre in pregleda vseh sam. Za njim pride predsednik severoameriških zveznih držav, kateremu dostavijo pismo noče vsak dan 1400 pisem in 3—4000 časnikov. 450 milijonov angleških podanikov pošilja kralju Edvardu 1000 pisem in 2—3000 časopisov na dan. Ruski car jih dobi 650, italijanski kralj 500 in kraljica Viljemina 100 do 150, katera vse sama prebere.

French ujet. Iz Londona se poroča pariškimi listom, da so po vesteh iz Exeterja Buri izrabili vsi gosto meglo, vjeli uglednega generala Frencha petsto možmi.

Stoletnica Slatinskega kopališča. Slatinsko kopališče obhaja letos 100letnico, odkar je v posesti štajerske dežele. Prvi zaznamek gostov je izkazal 654 obiskovalcev, lanski pa 3000! Vsako leto se razpošlje nad 1,250.000 steklenic zdravilne slatinske vode.

Pomladni viharji v Ameriki so bili letos siloviti. V Birminghamu je pulil vihar drevesa iz zemlje. Podrl je nekaj hiš. Izpod razvalin so potegnili 25 ubitih oseb. Bolnice so prenapolnjene s ponesrečenci. Na več železnicah je bil promet nemogoč. Pri Columbus je vihar vzdignil iz relsov stroj vlaka, ko je vlak vozil po visokem nasipu. Skoro vsi vozovi so padli preko nasipa in se zdrobili. K sreči je bil samo tovorni vlak. V katoliško katedralo svetega Andreja v Grand Rapid Mich. je udarila strela in cerkev je do tal pogorela. Na reki Milwaukee so se zaježile ledene plošče in voda je preplavila celo okolico. Nekatero manjše hiše je voda dvignila in odplula z njimi. Odnoslo je vse polno dreves. Utopljenec je ogromno število.

Slovarček nenavadnih besed.

Normalen pomeni toliko kakor „navaden“. Navadni poštni vozovi imajo ime normalni vozovi. Navadne šole, kakršne so po deželi, se imenujejo normalne šole. Človek, ki ima navadno, zdravo pamet, je normalen. Ako pa nima več navadnega razuma, ako opazamo na njem kaj nenavadnega, na primer kak „šus“, tedaj pravimo, da dotični človek ni več „nor-mal“, ampak „mal-nor“.

Formalno je, kar je le navidezno, le „zaradi lepšega“, ali kar je zgolj zunanjega. Včasih je sodba neveljavna zaradi formalne napake. To se zgodi, če se sodnik ni zmotil v kaki važni reči, ampak le v kaki zunanosti, na primer, če je ukazal protokol zapisati v napačne bukve.

Produkelja je beseda, ki jo dandanes vedno beremo in slišimo. Produkcija je vsako ročno delo, ki ima kaj tacega sadu, da se lahko prime. Zato zaznamujemo s to besedo najrazličnejše stvari, na primer čevljarstvo, krojaštvo, mizarstvo, sploh vsako rokodelstvo, tovarniško delo, poljedelstvo itd. Če ima delo dve lastnosti, to je 1. da je ročno delo, 2. da se sad tega dela lahko prime, pa že dotično delo zasluži ime produkcija. Ni pa produkcija, če oče sinčka s šibo našvrkajo. Seveda je to tudi ročno delo, toda nima takega sadu, da bi ga mogel kdo prijeti. Tudi potenje ni produkcija, čeprav se sad potenja, to je pot, lahko prime. In zakaj to ni produkcija? Zato, ker potenje ni ročno delo.

Konkurenca. Konkurence je dovolj povsodi, kjer se kaj prodaja. Na trgu v Ljubljani sedita morda dve kmetici, recimo jima: Lenka in Urša, ter prodajata jajca; obe dajeta jajca po 6 helerjev. Ljubljanske kuharice pa kupujejo skoraj vse le od Lenke, od Urše malokatera kaj vzame. Uršo to razjezi in začne prodajati jajca po pet helerjev. Zdaj pa vse kupujejo le od Urše in Lenka ne prodaja več. Tako je Urša napravila konkurenco. Če bi hotela pa zopet Lenka napraviti Urši konkurenco, ali z drugo besedo z njo konkurirati, bi morala dajati jajca že po štiri helerje; tega pa ne bo storila, marveč bo svoje blago prihranila za drug dan, ko morda ne bo treba z nikomur konkurirati.

Podjetje je vsako večje delo. Podjeten je človek, ki se ne ustraši tudi najtežavnjšega dela, ampak se ga pogumno loti.

Eminenca (prevzvišenost) je naslov, ki se spodobi kardinalu. Plakat. Plakati so veliki, z debelimi črkami natisnjeni papirji, ki so po mestih prilepljeni na hišah ob oglih ulic. S plakati se naznajo ali napovedujejo veselice, važni dogodki, razprodaje i. t. d.

Ekselencia se pa pravi ministrom in knezom, pa tudi grofom in baronom, ako so v cesarki službi, n. pr. cesarki svetniki. Ekselencia se pravi slovensko „presvetli“.

Naša nervozna doba, ki jej tolikanj očitajo kot taki, vendarle tudi sama po sebi proizvaja pomočke, da oblažuje izmučno dretenje in vrvenje za zaslužkom s skrbnejšo hranitvijo, ki pospešuje zdravje ter tako ljudstvu zvišuje občno blaginjo in moč. Tem pomočkom je treba najprej prištevati Kathreinerjevo Kneippovo sladno kavo. Ta se je v zdravstvenem oziru izkazala za jako blagodejno primes zrnati kavi; obenem pa omogočuje ob istih troških uporabo bolj vrstne pijače, s čimer se bistveno poplemenituje ukus vsakdanje kavnine pijače. Kjer pa je treba gledati na večji prihranek, daje Kathreinerjeva Kneippova sladna kava tudi brez zrnate kave prijetno, jako prijačo pijačo. Sama na sebi ira namreč ukus zrnate kave,

ki jej ga po Kathreinerjevem izdelnem načinu daje izvleček iz kavnine rastline. Lahko prebavna je, krvotvorna in redilna; vobče jo zdravniki priporočajo ženskam in otrokom, takisto onim, ki jim je sploh prepovedana zrnata kava. Nobena gospodinja in mati naj ne odlašuje več uporabljati to pristno rodbinsko kavo; samo pazi naj pri nakupovanju natančno na izvirne zavoje z varstveno znamko »župnik Kneipp« in imenom »Kathreiner«.

Tržne cene v Ljubljani.

od dne 7. aprila do dne 13. aprila.

	K	h		K	h
Goveje meso I. v. kg.	1	28	Pšenična m. 100 kg.	27	70
» » II. »	1	—	Koruzna » » »	16	60
» » III. »	96	—	Ajdova » » »	29	80
Telečje meso »	1	32	Fizol, liter . . .	—	20
Prasičje » sveže »	1	63	Grab, »	—	40
» » prek. »	1	60	Leča, »	—	20
Kostrunovo meso »	—	80	Kaša, »	—	20
Maslo	2	60	Ričet, »	—	—
Surovo maslo »	2	—	Pšenica . 100 kg	18	—
Mast prašičja »	1	40	Rž	15	—
Slanina sveža »	1	32	Ječmen » » »	14	60
» prekajena »	1	60	Oves	14	80
Salo	1	32	Ajda	13	40
Jajce, jedno . . .	—	6	Proso, belo, » »	16	80
Mleko, liter . . .	—	20	» navadno » »	14	—
Smetana liter . .	—	80	Koruzna	13	—
Med kg	—	80	Krompir » » »	6	20
Krompir	—	5	Drva, trda, sešeni	7	—
Piščanec	2	80	» mehka, » »	5	—
Golob	—	50	Seno, 100 kg . .	4	80
Raca	—	—	Slama, » » »	4	40
Gos	—	—	Stelja, » » »	—	—

Loterijske srečke.

Dunaj,	13. aprila	31	19	7	57	87
Gradec,	13. aprila	83	64	78	21	28
Linc,	6 aprila	21	52	15	64	6
Trst,	6 aprila	33	53	10	48	17

Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 2. maja 1901 zvečer.

Učenec

se sprejme takoj za sedlarsko obrt. **F. Wizan**, sedlar Ljubljana, Rimska cesta 11. 336 (1—1)

Na prodaj je

iz proste roke v Gornjih Pirničah štev. 82, pošta Medvode, **hiša, gospodarstvo poslopje in nekoliko rodovitnega polja** blizu železniške postaje. Vse je v dobrem stanu, cena ugodna. — Natančnejša pojasnila daje **Alolzij Šefina** ravno tam. 334 (1—1)

Spretnega 331 1

mizarskega ***
*** **pomočnika**
sprejme **Jakob Homovc**,
tisk i mojster v Cirknici.

Kmetijsko društvo v Ribnici

ima na prodaj 3000 **kg. rudečega ribniškega žlota** za seme. Cena po dogovoru.

338 Učenca 1—1

za prodajalno z mešanim blagom, krepkega, čvrstega dečka, ki je 4 razrednico prav dobro izvršil, ali tudi že srednje šole obiskoval in je 14—16 let star, sprejme takoj **Val. Treven** v Idriji. 335 (1—1)

Koverta s firmo vizitnice in

trgovske račune
priporoča
Katol. tiskarna

(1-17)

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje.

Popravila.

Preobleke.

L. Mikusch

tovarna dežnikov, Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene.

Davnej potrjeno dijetel., kosmat sredstvo (umazanje) za krepčanje in utrjevanje kit in mišic človeškega telesa.

Kwizdov fluid.

Znamka: Kača (tekočina za turiste.)

Turisti, kolesarji in jezdecji uspešno rabijo ta fluid za krepčanje in poživljanje po daljnih turah. 76 8—7 g

Cena: cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K 20 h.

Pristno je dobiti v vseh lekarnah.

Glavna zaloga: Okrožna lekarna v Korneuburgu pri Dunaju.

Proti malokrvnosti.

Železnato vino

lekarnarja G. Piccoli

v Ljubljani

dvornega zaližnika Nj.

Svetosti papeža

ima v sebi 90krat več železa

kakor druga po reklami nezaslužno sloveča china-železnata vina, katera čisto nimajo več železa v sebi, kakor vsako ceno namizno vino. 7-12

Vsled tega največje jamstvo za izdatnost tega vina pri malokrvnih, nervoznih ali vsled boleznih oslabeledih osebah, kakor tudi še posebno pri bledih, slabotnih in bolehavih otrocih. 11. 590 50-42

Dobiva se v steklenicah po pol litra.

Svarilo!

Govorica, katera je že dolgo trajala med ljudstvom, je dne 9. aprila t. l. na c. kr. okrajni sodnji v Ptuj ugotovljena; in jaz sem, kakor tudi po pravici, za nedolžnega spoznan.

Svarim tedaj vsakogar, kdor se v tej zadevi kaj nasprotno meni.

Franc Plohl.

V Gaberniku, dne 14. aprila 1901.

Izdajatelj: dr. Evgen Lampe.

Odgovorni urednik: Ivan Rakovec.

Tiska „Katoliška Tiskarna“.

Prodajalnica katoliškega tiskovnega društva

(prej H. Ničman)

Ljubljana, Kopitarjeve ulice števil. 2

priporoča molitvenike:

Večna molitev. z rudečo obrezo 2 K 40 h, z zlato obr. 3 K. Osem ur pred sv. R. T., z večjimi črkami, v pol usnji 80 h, v celo usnji 1 K.

Nebeška mana. v usnji 1 K 60 h, z zlato obr. 2 K 20 h.

Kruh nebeški. v usnji 1 K 80 h, z zlato obr. 2 K 40 h.

Vedno čiščenje. v usnji 2 K 40 h, z zlato obr. 3 K 20 h.

Filoteja sv. Franciska Saleskega. v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.

Pot v nebesa. življenje udov III. reda, v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.

Marija naša pomočnica. v usnji 1 K 70 h, z zl. obr. 2 K 20 h.

Marija Devica. v usnji 2 K 40 h, z zlato obr. 3 K 20 h.

Pravi Marijini služabnik. v usnji 1 K 60 h, z zl. obr. 2 K 20 h.

Presveto Srce Jezusovo. v usnji 1 K 8 h, z zl. obr. 2 K 40 h.

Hvaljen bodi Jezus Kristus. v usnji 2 K 48 h, z zlato obrezo 3 K 40 h.

Razlaganje sv. maše. v pol usnji 2 K 50 h, v usnji 3 K, z zlato obrezo 3 K 80 h.

Rafael. voditelj odrasli mladini, platno 1 K 50 h, usnje 1 K 60 h, zlata obreza 2 K.

Spomin na Jezusa. molitvenik za otroke, trdo vezan 40 h, v usnji 70 h, z zlato obrezo 96 h.

Jezus dobri pastir. molitvenik za otroke, trdo vezan 40 h, v usnji 72 h, z zlato obrezo 1 K.

Srce, spoznanje in zboljšanje človeškega srca. v usnji 1 K 80 h, z zlato obrezo 2 K 40 h.

Zgledne maše in molitvene bukve. v usnji 2 K 40 h, z zlato obrezo 3 K 20 h.

Dušni vodnik. molitvenik za slabe oči, z zelo velikimi črkami, v usnji 2 K, z zlato obrezo 2 K 60 h.

Zvonček nebeški. molitvenik za otroke, v usnji 1 K 10 h, z zlato obrezo 1 K 60 h.

Jezus na križu moja ljubezen. za mladino, v usnji 1 K 60 h, z zlato obrezo 2 K.

Nevesta Kristusova. v usnji 2 K 48 h, z zl. obr. 3 K 40 h.

Ura molitve Jezusa v vednem čiščenju presv. R. T., meliko vezana 24 h, trdo vezana 40 h.

Častna straža Jezusovega presv. Srca. 24 h.

Getzemani in Golgota. v usnji 2 K 60 h, z zl. obr. 3 K 40 h.

Sv. Alojzij ali 6-nedeljna pobožnost, v usnji 1 K 40 h, z zlato obrezo 1 K 80 h.

Razne knjige za **Marijine družbe** itd. itd.

Tudi ima v zalogi:

Veliko zbirko **rožnih vencev**, navadnih, po pet oddelkov, kakor tudi rožnih vencev „Naše ljube Gospe“, „bratovščine“, „Pomoč dušam v vica“, „Žalostne matere božje“ — lesenih, koščenih, iz kokosa, iz bisernice — po različni ceni.

Svetinjske za bratovščine „Naša ljuba Gospa“, „Sv. Benedikta“, „Sv. Alojzija“, „Sv. Franciska“, „Sv. Antona“, „Brezmadežnega spočetja“, „Sv. družine“ itd.

Srebrne svetinjske s podobjo „Brezmadežnega spočetja“, po 90 h in višje.

Na razpolago so raznovrstni **škapulirji, križi** s stojalom in za na steno, **svete podobice**, manjše in večje — od najpreprostejših do najfinjših — tudi **podobe za okvir**.

Naj še imenujemo: **Spominjske podobice za sv. birmo**, sto skupaj 4 K 40 h; — **Spomin na prvo spoved**, sto kosov 2 K 40 h, 4 K 40 h in višje; — **Spomin na prvo sveto obhajilo**, sto skupaj 2 K 20 h, 4 K 40 h, 8 K in višje; — **Spomin na sv. misijon**, sto kosov 1 K 70 h.

Litanije presv. Srca Jezusovega, sto kos. 1 K 60 h.

Vsa naročila se hitro izvršujejo.